

Statens Jernbanetilsyn

Sak 22/1063-49

Org nr.: 880 636 502 MVA
Driftskonto: 1800 05 25339
Klientkonto: 1800 16 63700

Lillestrøm, 03.11.2025
Saksnr. 13901

Ansvarlig advokat:
Harald Andre Ryen
hry@mageli.no

Høringssvar fra Norsk Cirkus- og tivolieierforening - Overtredelsesgebyr

Det vises til høringsnotat fra Statens Jernbanetilsyn (tilsynet) 19. juni 2025, med forslag til forskriftsbestemmelser om overtredelsesgebyr ved brudd på tivoliregelverket. Høringsfristen er satt til 1. november 2025, men etter samtale med tilsynet 31. oktober 2025, ble det gitt utsatt frist til 3. november 2025.

Undertegnede representerer foreningen og sender dette høringssvaret på deres vegne.

1. Innledning

Norsk Cirkus og Tivolieierforening organiserer tivoli og cirkus og flere av de faste fornøylesparkene i Norge. Medlemmene er alle underlagt det regelverket som håndheves av Statens Jernbanetilsyn.

2. Generelle merknader

Foreningen og deres medlemmer ser behovet for et tydelig og forutsigbart regelverk og tilsynsvirksomhet. Videre er de opptatt av at overtredelsesgebyr kun skal kunne benyttes for de grove overtredelsene, og at dette ikke blir en form for automatisk reaksjonsmåte ved brudd på regelverket.

Foreningen har også forstått at overtredelsesgebyr er en sanksjon og ikke noe som skal benyttes for å fremtvinge en endret adferd eller løse et sikkerhetsbrudd i en pågående enkeltsak. I den forbindelse er foreningen opptatt av at det skal være forutsigbarhet rundt saksbehandlingen.

Erfaringen med overtredelsesgebyrer fra andre tilsynsetater, for eksempel Arbeidstilsynet, er at det kommer en tilsynsrapport med varsel om pålegg, så et pålegg om det ikke blir lukket, deretter tvangsmulkt til saken blir løst. Først etter det blir saken oversendt en egen avdeling som vurderer overtredelsesgebyr, da gjerne mange måneder etter at selve tilsynssaken er lukket.

Dette medfører i mange tilfeller at virksomhetene velger å ikke klage på pålegg fordi de tenker at det er bedre å innrette seg, og så kommer overtredelsesgebyret som en overraskelse i lang tid etter at pålegg er lukket og den opprinnelige saken avsluttet, og det vil være for sent å

klage på det opprinnelige grunnlaget. Det medfører at faktum fra tilsynets side forfølger saken inn i vurderingen av om det skal ilegges overtredelsesgebyr. Da blir det få muligheter for den som blir utsatt for det til å tilbakevise feil faktum, all den tid man allerede har godtatt å rette opp i henhold til pålegg.

For tilsynsobjektene ville det vært en fordel om SJT, allerede ved utsendelse av tilsynsrapport, varslers at det vurderes overtredelsesgebyr. Det bes derfor om at tilsynet vurderer å innføre en slik praksis.

Foreningens medlemmer har for øvrig sett eksempler på at enkelte foretak oppretter små datterselskaper som søker driftstillatelse. Dette for å spre den økonomiske og operative risikoen. I og med at gebyr kun kan benyttes for de virksomhetene som har driftstillatelse, bør det, for å unngå slike omgåelser innføres en mulighet for å rette ansvar mot morselskapet. Særlig der virksomheter spekulerer i å drive virksomheten i flere små datterselskaper, med den hensikt å redusere det økonomiske ansvaret ved sikkerhetsbrudd, bør det i tivoliloven være en åpning for dette.

3. Konkrete forslag til forskriften

Til § 6-3 - Vilkår for bruk av overtredelsesgebyr

Foreningen vil anføre at bruken av gebyr burde begrenses til vesentlige sikkerhetskritiske brudd på regelverket og at mindre alvorlige brudd, på for eksempel administrative plikter så som skilting mv., kun skal reageres på med pålegg og eventuelt tvangsmulkt.

Til § 6-4 – Momenter ved vurderingen

Foreningen mener det bør legges inn som et moment i vurderingen av om og i tilfelle hvilken størrelse gebyret skal ha, hvordan tilsynsobjektet har fulgt opp tilsynsrapport, pålegg og fra tilsynet. Dersom tilsynet har måttet gå hele veien via tvangsmulkt for å oppnå endring, kan det være gode grunner for gebyr, men ikke der virksomhetene lojalt har fulgt tilsynets anvisninger om å rette opp feil eller mangler. Igjen bør det også vurderes hvilken sikkerhetsrisiko (alvorlighet), bruddet har medført.

§ 6-4 e

Økonomisk evne må vektlegges i større grad, særlig for de mindre virksomhetene.

§ 6-5 – Den øvre ramme for ...

Her bør tilsynet se hen til gebyrstørrelsen til andre tilsynsetater, for eksempel Arbeidstilsynet, slik at man får et ensartet tilsyns- og reaksjonsregime i Norge. For Arbeidstilsynet er størrelsen på gebyret maksimalt 50 ganger grunnbeløpet eller 4 prosent av virksomhetens årsomsetning (det høyeste beløpet er den øvre rammen for gebyret). Det bes om at tilsynet legger seg på samme praksis.

§ 6-6 - Betalingsfristen

Denne bør være minst 6 uker og med mulighet for å søke utsettelse.

Foreningen stiller seg for øvrig til disposisjon dersom det skulle være behov for å drøfte saken med foreningen eller enkelte av medlemmene.

Med vennlig hilsen
Advokatfirmaet Mageli DA

Harald Andre Ryen
Advokat